

4. Herrman T and Behnke K. Feed Manufacturing - Testing mixer performance. In: Bul. MF-1172 Revised, Kansas St. University Cooperative Extension Service, 1994, Manhattan, KS.

5. GMP+ BA2 Контроль остатков Редакция RU: 1 июля 2017 года. 69 с. GMP+ Feed Certification scheme.

6. Бубен О.Р., Жолинська Г.М. KORMOTECH – Найбільший виробник кормів для домашніх тварин в Україні // Вітчизняні товари на сучасному ринку: позиціонування, якість, безпечність у контексті Європейської інтеграції: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Львів, 16 квітня 2019 р.) – Львів: ЛІЕТ, 2019. 179 с.С.16-21.

7. Барашков Н.Н., Писаренко П.В., Крикунова В.Ю., Сахно Т.В., Крикунов О.А.. Ферромагнитные микротрейсеры как индикаторы качества однородности комбикормов для живодноводства и птицеводства // Зернові продукти і комбікорми. - 2016. - Vol.63, N1.3. - С.34-40.

8. Sakhno T.V., Pisarenko P.V., Korotkova I.V., Omelian O. M., Barashkov N. N. The application of statistical methods of quality management by GMP+ standards using ferromagnetic microtracers// Зернові продукти і комбікорми. – 2018. - V.18. - N 3. – P.39-44.

*Світлична А.В.,
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри,
Загребельна І.Л.,
кандидат економічних наук, доцент кафедри
Полтавської державної аграрної,
м. Полтава, Україна*

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ: ПОНЯТТЯ ТА ОСНОВНІ МОДЕЛІ

Поняття «соціальна відповідальність бізнесу» почало систематично вживатись у наукових колах з середини XIX століття і до цього часу перетерпіло ряд докорінних змін у трактуванні його основних мотивів. Зокрема, у статті, що була опублікована в 1970 році в New York Times Мілтоном Фрідманом зазначалось, що соціальна відповідальність була потрібна бізнесу лише для того, «щоб збільшити свій прибуток» [1]. Проте, нині більшість великих компаній розглядають корпоративну соціальну відповідальність як невід'ємну умову ведення свого бізнесу і демонструють це за будь-якої нагоди, особливо у тих країнах, де міцно вкорінені демократичні традиції і високо розвинене громадянське суспільство (Німеччина, Англія, Франція, США та ін.). В багатьох країнах це норма підприємницької діяльності, яка регулюється на державному рівні. При цьому виділяють різні моделі ведення соціально відповідального бізнесу:

- англо-американська модель – полягає в створенні робочих місць, забезпеченні належних умов та оплати праці, сплаті високих податків;
- європейська модель – держава реалізує соціальні програми для населення за рахунок високих податків, сплачених бізнесом;
- корпоративна соціальна відповідальність – набула популярності останніми роками – це система, за якої компанія дотримується прав своїх співробітників, турбується про їхню безпеку, комфорт і благополуччя, а в своїй роботі дотримується етичних норм, піклується про екологію і культурну спадщину, підтримує соціальні ініціативи в своєму регіоні [2];
- «бізнес відповідає за все» – бізнес надає житло своїм працівникам, заохочує сімейні династії, проводити навчання фахівців за рахунок корпорацій і т.д.

Лідуючу позицію серед світових компаній по веденню соціально відповідального бізнесу займає всесвітньо відомий виробник конструкторів LEGO. Так згідно з дослідженнями, проведеними всесвітньо відомою консалтинговою фірмою Reputation Institute. Компанія досягла цього за рахунок низки ініціатив, зокрема скорочення «вуглецевого сліду», зменшення розміру упаковок та перехід на живлення від офшорної вітроелектростанції. Ключовим проектом корпоративної соціальної відповідальності LEGO є Центр новітніх матеріалів, який має на меті створити альтернативні, «сталі» матеріали для виробництва іграшок. У проєкт інвестується понад \$150 млн. У 2003 р. LEGO також однією з перших приєдналась до Глобального договору ООН та проголошує відданість Цілям сталого розвитку ООН. У першу п'ятірку за репутацією в галузі корпоративної соціальної відповідальності входять Microsoft, Google, Walt Disney та BMW [4].

В Україні також створено центр «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності», до нього входять такі компанії як Watsons Україна, Coca-Cola, Нова пошта, Lifecell, Nestle. Разом вони розробляють стратегію корпоративно-соціальної відповідальності на державному рівні і конкретними вчинками демонструють її втілення в життя.

Отже, ми можемо констатувати, що соціальна відповідальність бізнесу, яка бере свій початок із соціальної відповідальності кожного окремо взятого громадянина, є дієвим інструментом забезпечення сталого розвитку держави.

Список використаних джерел

1. Бізнес і соціальна відповідальність. *Центр «Розвиток КСВ»* URL: <http://csr-ua.info/csr-ukraine/news> (дата звернення 22.03.2020 р.)
2. Білоруська К. Соціальні ініціативи. Чи стане бізнес соціально відповідальним URL: <https://nv.ua/ukr/biz/experts/socialni-iniciativi-chi-stane-ukrajinskiy-biznes-vidpovidalnim-50051904.html> (дата звернення 22.03.2020 р.)
3. Алексіна Т.А. Соціальна відповідальність бізнесу URL: https://stud.com.ua/19282/etika_ta_estetika/sotsialna_vidpovidalnist_biznesu (дата звернення 22.03.2020 р.)